

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
(ПІБ)

« 01 » 09 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практичний курс перекладу німецької мови

для студентів 4 курсу (заочна форма)

спеціальності
освітнього рівня
освітньої програми
спеціалізації

035 Філологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
035.04.02 Мова і література (німецька)
035.04 Германські мови і літератури
(переклад включно)

Київ – 2021

Розробники:

Коваленко Валентина Михайлівна, доцент кафедри германської філології
Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Коваленко Валентина Михайлівна, доцент кафедри германської філології
Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської
філології

Протокол №1 від «26» серпня 2021р.

Завідувач кафедри / (А.В. Гайдаш)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми
(керівником проектної групи) 035.04.02 Мова і література (німецька)
(назва освітньої програми)

_____.20__р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) (О.В. Шапочкіна)

Робочу програму перевірено

_____.20__р.

Заступник директора (Л.І. Заяць)

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	4	
Семестр	7	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	16	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	74	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу німецької мови»

Даному курсу відводиться серед дисциплін навчального плану особлива роль, оскільки він вводить студента у коло дисциплін майбутнього фаху. Студент дізнається про роль і значення перекладу в житті суспільства, про види перекладацької діяльності та труднощі, з якими постійно стикається перекладач, і про те, як вони долаються в усному чи письмовому спілкуванні з відповідним контингентом співрозмовників або читачів.

Мета навчальної дисципліни – забезпечення усвідомлення студентами суспільно-політичної ролі й значення перекладу як важливого фактору у діяльності та розвитку суспільства; засвоєння видів та типів перекладу й сфери їх застосування; формування вмінь практично здійснювати переклади різних видів; ознайомлення з основними видами перекладацьких трансформацій та формування навичок їх застосування у практиці перекладу; засвоєння норм та принципів перекладу, формування перекладацької компетентності. **Завданнями навчальної дисципліни** є формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності

- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів німецькою мовою.

- Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів німецькою мовою.
- Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- Здатність до організації ділової комунікації

Комунікативні компетенції:

- *Лексико-граматична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;
- *Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
- *Інтераційна компетентність передбачає:* уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;
- *Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає:* знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

Прикладні компетентності:

- *Інформаційна комунікативно - технічна компетенція:* обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних;
- *Перекладацька компетенція:* знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом;

Діяльність студентів у Центрах компетентностей

Участь студентів у Центрах компетентностей покликана сприяти формуванню у студентів вмінь та навичок перекладу з німецької мови на українську та з української мови на німецьку текстів різноманітної тематики в усній та письмовій формі, оволодіння стратегіями перекладу, перекладацькими прийомами та трансформаціями, необхідними для реалізації практичних перекладацьких завдань та включає такі види робіт, як виконання перекладів німецькомовних або україномовних текстів поширеної тематики в усній формі з голосу, аудіо- та відеозапису, захист проектів.

3. Результати навчання за дисципліною «Практичний курс перекладу німецької мови»

На кінець проходження курсу передбачено такі результати навчання, а саме:

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та німецькою мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та німецькою мовою.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- Використовувати німецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції німецької мови і літератури, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- Володіти мовою фаху на рівні B2/C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;
- Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій;

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
VII семестр							
Змістовий модуль I. Переклад тексту							
1. Основні принципи моделювання тексту при перекладі. Зміст тексту як поняття і явище. Типи змісту тексту.	15			2			13
2. Передача денотативного змісту тексту. Підстановки. Основні типи співвідношення одиниць вихідної мови і мови перекладу	15			2			13
3. Інтернаціоналізми та їх переклад. Внутрішня форма слова і переклад.	15			3			12

4.Багатозначність слова і переклад. Лексична алегорія в процесі перекладу.	15			3			12
5. Переклад текстів газетно-публіцистичного стилю	15			3			12
6. Переклад текстів художньо-публіцистичного стилю	15			3			12
Усього за VII семестр	90			16			74
Усього за навчальний рік	90			16			74

5. Програма навчальної дисципліни

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

VII семестр

Змістовий модуль I. Переклад тексту

Практичне заняття № 1.

- 1.Основні принципи моделювання тексту при перекладі.
- 2.Зміст тексту як поняття і явище.
- 3.Типи змісту тексту.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Практичне заняття № 2.

- 1.Передача денотативного змісту тексту. Підстановки.
- 2.Основні типи співвідношення одиниць вихідної мови і мови перекладу.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Практичне заняття № 3.

- 1.Інтернаціоналізми та їх переклад.
- 2.Внутрішня форма слова і переклад.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Практичне заняття № 4.

- 1.Багатозначність слова і переклад.
- 2.Лексична алегорія в процесі перекладу.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Практичне заняття № 5.

Переклад текстів газетно-публіцистичного стилю.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Практичне заняття № 6.

Переклад текстів художньо-публіцистичного стилю.

Рекомендована література:

- 1.Кияк Т.Р., Огуй О. Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга,2006.-592с.
- 2.Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	7 семестр	
		Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	8	8
Робота на практичному занятті	10	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30
Разом	-	-	118
Розрахунок коефіцієнта			1,18

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Письмовий переклад текстів Німецької хвилі:

<https://www.dw.com/de/top-thema-mit-vokabeln-archiv/a-1546445>

Загальна кількість балів за 1 самостійну роботу – 5 балів.

Критерії оцінювання:

- адекватність перекладу (1 бал);
- повнота та змістовність перекладу (1 бал);
- використання перекладацьких трансформацій (1 бал);
- мовна правильність (1 бал);
- дотримання стилю тексту при перекладі (1 бал).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль не передбачено навчальним планом.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу німецької мови» здійснюється у формі заліку шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (max 100).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Мовне впорядкування тексту перекладу.
2. Система мови, норма мови, мовленнєва норма та їх реалізація в перекладознавстві.
3. Поняття предметного та соціального узусу та шляхи їх прояву в процесі перекладу.
4. Мовна норма та узус як чинники регулятивного впливу.
5. Нормативно-мовні та узуальні особливості перекладу.
6. Функціонально-стилістичні та нормативно-стилістичні особливості перекладу.
7. Функціонально-стилістичне застосування засобів мовного вираження в процесі перекладу.
8. Основні принципи моделювання тексту при перекладі.
9. Зміст тексту як поняття і явище.
11. Передача денотативного змісту тексту. Підстановки.
12. Основні типи співвідношення одиниць вихідної мови і мови перекладу.
13. Інтернаціоналізми та їх переклад.
14. Роль внутрішньої форми слова в процесі перекладу.
15. Особливості перекладу багатозначних слів.
16. Лексична алегорія та переклад.
17. Переклад текстів газетно-публіцистичного стилю.
18. Переклад науково-технічних текстів.
19. Переклад текстів ділового спілкування.
20. Переклад текстів художньо-публіцистичного стилю.
21. Розмовний стиль і переклад.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Практичний курс перекладу німецької мови»

Разом на VII семестр: 90 год.,
практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 78 год.

	7 семестр
Модулі	модуль I
Назва модуля	Перекладознавство у системі філологічних дисциплін, основні категорії перекладознавства
Присутність на практичному занятті	1 x 8 = 8
Робота на практичних заняттях	10 x 8 = 80
Самостійна робота	5x6=30
Разом за навчальний рік	118
Коефіцієнт	1,18

8. Рекомендована література:

Базова:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навч. закладів. - Вінниця: Нова книга, 2006. - 592 с.
2. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Допоміжна:

1. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації / О. М. Белих. – Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. – 95 с.
2. Кияк Т.Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник Т.Р. Кияк, А.М. Науменко, О.Д.Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 543 с.

Інформаційні ресурси:

1. AktuelleTexteder DW
<https://www.dw.com/de/top-thema-mit-vokabeln-archiv/a-1546445>
2. DasSprachmagazinDeutschPerfekt
<https://www.deutsch-perfekt.com/deutsch-lesen>
Wörterbücher
3. <https://www.duden.de/>
4. <https://www.dwds.de/>